

” All Roads Lead to Beijing”

En förklarande idéanalys av *The Belt & Road Initiative* som
bärare av ideologiska tankegods

LUNDS
UNIVERSITET

Abstract

Over the last three and half decades, China has seen a rapid economic and political advancement in the world. Taking an ideological approach to evaluate China's quest for soft power, the primary aim of this essay is to investigate whether the Chinese initiative "The Belt and Road Initiative" aims to position China as the world's next superpower. Building on Joseph Nye's thoughts about soft power, I argue that the Chinese leaders' thoughts on democratic values, socialism with Chinese characters and the call for multilateralism is a well-thought-out strategy to increase the country's soft power. Soft power rests on the ability to shape the preferences of others. It works to co-opt people rather than coerce them.

The purpose of this essay is to explain the foreign policy behavior of China based on Xi Jinping's national role conception. According to foreign policy analysts a state can have one or multiple national roles that affect the state's behavior.

Preliminary analysis reveals that the initiatives' purpose is to extend China's influence. BRI offers an alternative model to that of the well-trodden Western development path. Through BRI Xi Jinping has reestablished China as a peaceful country, advocating for a more open and diverse global order.

Nyckelord: Kina, BRI, idéanalys, mjuk makt, rollteori
Antal ord: 10 468

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Tidigare forskning.....	2
1.2.1	Relationen mellan Kina och omvärlden.....	3
1.2.2	Den deterministiska kampen på den internationella arenan.....	4
1.2.3	Kinas självbild såsom den uttrycks i BRI.....	5
2	Teoretiska perspektiv	7
2.1	Rollteori.....	7
2.2	Mjuk makt.....	8
3	Metod och material	10
3.1	Idéanalys.....	10
3.1.1	Förklarande idéanalys.....	11
3.2	Metodologiskt tillvägagångssätt.....	12
3.3	Material och avgränsning.....	13
3.3.1	Material.....	13
3.3.2	Metodologisk reflektion.....	14
4	Analys och Resultat	15
4.1	Kinas politiska värderingar.....	15
4.1.1	Det fredliga Kina.....	15
4.1.2	Socialism med kinesiska särdrag.....	17
4.1.3	Nationell säkerhet går före allt.....	18
4.2	Harmoniska värderingar i ett hegemoniskt system.....	19
4.3	Kinesiska verklighetsomdömen.....	21
4.3.1	Multilaterismens försvarare.....	21
4.3.2	Ett marxistiskt-leninistiskt parti i en kapitalistisk värld.....	22
4.4	Den globala gemenskapens omformning.....	23
4.5	Kinesiska handlingslinjer.....	24
4.5.1	Finansiell integration och politisk samordning.....	24
4.5.2	Folk-till-folk-diplomatik.....	25
4.6	BRI, multilaterismens politiska verktyg.....	26
5	Slutsats och diskussion	27

6	Referenser.....	29
----------	------------------------	-----------

1 Inledning

Kinas ekonomiska tillväxt och militära expansion de senaste tre decennierna har enligt många förändrat maktbalansen i det världspolitiska systemet. I kölvattnet av Kalla kriget ansåg många liberala aktörer att deras agenda vunnit kampen mot kommunismen. USA:s utrikespolitiska förhållande till omvärlden förändrades. Eftersom den liberala agendan dominerade så förändrades det politiska systemets utseende (Zakaria, 2020, s.60). På senare tid har en del forskning antytt att konflikten mellan USA och Kina igen har kommit att präglas av en ideologisk dimension, vissa akademiker har till och med börjat prata om ett nytt kallt krig. Till exempel skriver Westad: ”China's determination to hack away at the United States' position in Asia is more tenacious than anything” (Westad, 2019, s.5). Den tilltagande rivaliteten har till stor del med Kinas växande ekonomiska och militära makt att göra, men konflikten anses enligt Fareed Zakarias förklaringar även kännetecknas av en ideologisk dimension. I sin artikel ”The New China Scare: Why America Shouldn't Panic About its latest Challenger” påpekar Zakaria att Kina på ett diskret sätt bedriver konkurrerande värderingar och för fram en agenda mot den demokratiska freden (Zakaria, 2020, s.62). Kunskapen om hur ”icke liberala” aktörer, däribland Kina, förhåller sig till makt, men också det förändrade politiska (och ekonomiska) landskapet är därför av stor betydelse i studier om internationella relationer (Westad, 2019, s.4).

Allt som oftast fokuserar studier av maktkampen mellan väst och Kina på de ekonomiska och militära aspekterna i spänningen. Vid läsning av forskning om problemområdet framgår att spänningen mer sällan studeras utifrån ett ideologiskt perspektiv. Ideologi beskrivs inom statsvetenskapen som idéer som placerar individen i ett socialt sammanhang och skapar en känsla av kollektiv tillhörighet (Bergström & Svärd, 2018, s.135). Kina beskriver sig idag som en ”icke- liberal” dynamisk, kapitalistisk och kollektivistisk ekonomi och framhåller att landet har lämnat den revolutionära kommunismen. Den marxist-leninistiska enpartistaten, med ledning av Xi Jinping vidmakthåller att Kinas fredliga uppgång på den internationella arenan beror på den återhållsamma och observerande roll som landet intagit sedan 1980-talet och som möjliggjort skiftet från en sluten planekonomi till en marknadsekonomi (Xinhua 2018). Icke desto mindre är det troligt att landets kommunistiska historia fortsätter att prägla enpartistaten, i såväl inrikespolitiska som internationella frågor (Zakaria, 2020, s.62).

BRI, Belt and Road initiative är en central del i Kinas internationella ambitioner. Det är officiellt ett ekonomiskt infrastrukturprojekt som innefattar handelsvägar över hela Eurasien, upp till Norra ishavet och Afrikas Östkust, men också bärare av ideologiska tankegoods (Kjellgren, 2011, s.22). Namnet är baserat på den historiska Sidenvägen, vilket var ett nätverk av handelsrutter som kopplade samman Kina (Asien) med Europa under Medeltiden. Det bör framhållas att BRI beskrivits som

ett stort och otydligt projekt. Med Belt and Road initiative (BRI) menas i denna uppsats det ekonomiska samarbetsprojektet som sträcker sig från Centralasien, till Europa och Afrika. I min studie undersöker jag BRI som en del av den ideologiska rivaliteten mellan Kina och USA. Fokus kommer här vara att undersöka huruvida det finns en ideologisk föreställning i BRI. Med hjälp av Xi Jinpings öppningstal från tre olika politiska och ekonomiska forum, policydokumentet "Action plan on the Belt and Road Initiative" och ett pressmeddelande använder jag mig av en idéanalytisk metod för att belysa hur mjuk makt används som ett verktyg för utrikespolitisk expansion. Metoden underbyggs av rollteorin och teorin om soft power, Soft power som Joseph S. Nye Jr beskriver det går ut på att få andra att vilja ha samma resultat som en själv genom att ivrigt tala för samarbete, snarare än att tvinga fram något genom militärt våld eller sanktioner (Nye S. Jr, 2004, s.5–6). Detta perspektiv kallas även för *maktens andra ansikte* – alltså att man genom attraktionskraft eller ett indirekt agerande uppnår ett önskat mål (Nye, s. Jr, 2004, s.5). Rollteorin i sin tur förstås som en teoretisk inriktning med syfte att förklara och förstå staters utrikespolitiska förfarande utifrån de roller staterna tillskriver sig själva politiskt och kulturellt.

1.1 Syfte och frågeställning

Syftet med denna uppsats är att undersöka huruvida det kinesiska projektet Belt & Road Initiative kan förstås som ett nytt ideologiskt projekt. Hypotesen är att Kina genom det valda projektet försöker etablera sig som en global supermakt och jag vill utreda om det finns ideologiska dimensioner i projektet som befäster denna ambition. Uppsatsen fokuserar även på om projektet är utrikespolitiskt motiverat. Att undersöka detta fenomen utifrån ideologiska dimensioner är av vikt eftersom idéanalytiskt angreppssätt kan bidra till att förstå sambandet mellan idéers spridning och de materiella konsekvenser som följer av dominerande tankeparadigm. Denna studie syftar således till att synliggöra och problematisera några "inre fenomen", motiv och icke-uttalade föreställningar som kan tänkas utgöra grunden för BRI. De frågeställningar jag ämnar besvara är således:

- *Vilka ideologiska föreställningar avspeglas i BRI?*
- *I vilken mån kan BRI förstås som ett ideologiskt projekt för global expansion?*

1.2 Tidigare forskning

I en undersökning av ideologiska tankegoods som kan finnas i ett kinesiskt ekonomiskt projekt är det relevant att förhålla sig till tidigare forskning inom

områden som: relationen mellan Kina och omvärlden (med USA i spetsen), den deterministiska maktkampen på internationella arenan, men också forskning om Kinas självbild såsom den uttrycks i BRI (Esaiasson m.fl. 2017, s. 20). Genom en diskussion om litteraturen på dessa områden klarläggs grunden för undersökningens argument. Den forskning jag utgår från lyfter många aspekter av makt, det vill säga hur stater använder sig av makt och hur makt kommer till uttryck i det internationella systemet. I studien presenteras de olika perspektiven som finns inom forskningsområdet. Detta görs genom att hänvisa till författare som tolkar Kinas expansion på olika sätt. Det är lika viktigt att förstå den politiska utveckling som Kina har genomgått för att förstå uppsatsens frågeställningar.

1.2.1 Relationen mellan Kina och omvärlden

Kinas framväxt på den internationella arenan och dess relation till omvärlden sedan finanskrisen 2008 har beskrivits som en "assertive turn" (Feng H, He K, Li X. 2019, s.73). Landets ekonomiska såväl som politiska inflytande ökar vilket medför ett nytt hot för den amerikanska hegemonin. Enligt Zakaria anser sig folkrepubliken vara den enda supermakten som försvarar staters territoriella integritet och internationell status quo (Zakaria, 2020, s.57). För att förstå Kinas relation till västvärlden är det viktigt att känna till det sätt på vilket Kina presenterar sig på den globala scenen. Kerry Brown, professor i Asienstudier beskriver i sin artikel "Does China Really Want to Lead the World Order?" dagens Kina som ett "hybrid China" (Brown, 2016, s. 2). Han diskuterar hur de alltmer försöker efterlikna sina politiska rivaler genom att anpassa sig till allmänt godtagna lagar och normer. Men att de samtidigt upprätthåller ett väsensskilt system inom dess gränser. Den kinesiska ideologin har ofta förknippats med en stark statlig kontroll och en motvillighet mot utländsk politisk intervention.

Brown fastslår att Kinas utrikespolitiska agerande präglas av ekonomisk utveckling, önskan om politisk suveränitet (frånvaron av ideologisk intervention) utilitarism, men han vänder sig mot argumentet att Kina bedriver en dold och expansiv agenda genom att inte längre uppträda observerande och efterleva världsordningen. Vidare ifrågasätter han huruvida enpartistaten faktiskt försöker tillhandahålla en alternativ modell till det demokratiska systemet. (Brown, 2016, s.2). Enligt Brown handlar det för den kinesiska staten om att göra kinesisk kultur och kinesiska tankeskolor och idéer attraktiva för omvärlden och på så sätt få legitimitet (Brown, 2016, s.3).

En författare som tolkar den kinesiska expansionen på ett annat sätt är Fareed Zakaria. I "The New China Scare: Why America Shouldn't Panic About its latest Challenger", hävdar den indisk-amerikanske statsvetaren och politiska kommentatorn att Kina genom sitt lågmälda agerande driver en reformistisk och revisionistisk agenda och vill förändra den rådande internationella ordningen (Zakaria, 2020, s.67). Zakaria beskriver hur folkrepubliken endast agerar enligt den liberala ordningen om detta är fördelaktigt för det egna intresset. Zakaria lyfter till exempel hur Kina visat sig vara samarbetsvilliga när det kommer till den internationella ordningen då detta visat sig vara gynnsamt för landets ekonomiska

tillväxt och därigenom internationella framfart. Vidare skriver Zakaria att Kina har gått från att underminera internationella institutioner, till att agera i en ledande roll (Zakaria, 2020, s.56–57). Ett tydligt exempel är hur landet är den näst största bidragsgivaren i FN, med över 2500 fredsbevarande styrkor i konfliktdrabbade länder. Dessutom framhåller Zakaria att Kina mellan åren 2000 och 2018 har stöttat 182 resolutioner av 190 i säkerhetsrådet.

Browns förståelse av fenomenet skiljer sig från denna uppsats grundantaganden. I denna uppsats är grundantagandet att Kina genom sin retorik om att skapa ”a community with common destiny” bedriver en värdegrundad agenda (Brown, 2017, s.7). Den pragmatiska inställningen som Brown framhåller återspeglar enligt min förståelse övergången från ett restriktivt och observerande Kina, till ett Kina som under Xi Jinping börjat tala om Kinas storhet, ekonomisk och militär expansion som en del av landets (åter)uppkomst som en supermakt.

Liksom Zakaria kommer jag att undersöka om det finns en ideologisk dimension i Kinas utrikespolitiska förfarande genom BRI, hur denna kan ta sig i uttryck för att på så sätt argumentera för att projektet inte enbart är ekonomiskt inriktat, utan att det också är ideologiskt och utrikespolitiskt till sin natur. Denna uppsats syftar med hjälp av de två frågor som ställs bidra till att få en större förståelse för hur strukturer synliggörs genom handlingar och ord. Därigenom finns ett intresse för att förstå agerandet hos stater som anses tillhöra den politiska ”periferin”.

1.2.2 Den deterministiska kampen på den internationella arenan

Statsvetenskapliga studier om staters utrikespolitiska agerande har ofta sin grund i den (neo)realistiska teoribildningen. Perspektivet fokuserar på maktbalansen mellan stater i ett internationellt system som enligt teorins försvarare präglas av anarkism, konflikt, makt och säkerhet. Makt definieras här som: ”an actor controlling another to do what that other would not otherwise do” (Barnett och Duvall, 2005, s.39). Enligt Michael Barnett, professor i internationella relationer och Raymond Duvall leder en sådan generalisering av ordet och disciplinen till ett teoretiskt tunnelseende. Mot denna bakgrund är det viktigt att diskutera och anlägga ett nyanserat perspektiv på makt för att förstå maktutövningen på den internationella arenan. Barnett och Duvall låter förstå att dessa nyanser skapas genom att förklara makt utifrån olika perspektiv och på olika nivåer. Ett exempel på en sådan problematisering är att se på makt som ett identitetsskapande och kulturformande fenomen (Barnett och Duvall, 2005, s.49).

Barnett och Duvall är två av de som anses ha bidragit till utvecklingen av maktbegreppet inom IR-studier. I sin artikel ”Power in Politics” presenterar Barnett och Duvall hur stater verkar inom det politiska systemet och hur olika former av makt växer fram inom denna sfär. Barnett och Duvalls diskussion tycks böttna i att utmana den realistiska definitionen av makt. Denna definition fokuserar enahanda på staters materiella användning av resurser för att utöva inflytande i det internationella systemet. Genom att ge en djupare förklaring av den principiella konflikten som existerar inom realismen, neoliberalismen, liberalismen och

konstruktivismen, vad gäller idén om makt, redogör författarna för ett annat sätt att se på detta fenomen:” the discipline of international relations has tended to treat power as the exclusive province of realism” (Barnett och Duvall, 2005, s.40). Med andra ord önskar de presentera en ny tolkning av makt och menar att forskare borde använda sig av flera tolkningar av samma fenomen för att hitta likheter och utveckla den teoretiska ramen för disciplinen. De använder begreppen compulsory power, institutional power, structural power och productive power för att beskriva makt som ett idébaserat och diskursivt fenomen. Compulsory power är " direct control over another" och förstås bäst genom objektets ögon (B) snarare än den som utövar makten (A). Compulsory power utgörs av såväl materiell makt (t.ex. militär, ekonomisk), som symbolisk och normativ makt. Barnett och Duvalls andra kategori, institutional power, definieras som ” actors’ control over socially distant others”. Institutional power är de formella och informella institutioner där makt utövas. Structural power betonar förhållandet mellan dominans och underordning mellan två aktörer (det hierarkiska förhållandet på den internationella arenan). Den är föreskrivande i den mån att strukturen talar om hur stater bör agera för att bäst överleva i en ”farlig värld”. Detta ställs mot productive power som är de samhälleliga maktstrukturerna, alltså de sociala krafter som ständigt formar varandra genom diskurs och social interaktion. Det handlar om hur den sociala förmågan hos aktörer på den internationella arenan produceras och hur dessa processer formar aktörernas självförståelse och upplevda intresse (Barnett och Duvall, 2005, s.49–57).

Den idébaserade makten är flerdimensionerad och deskriptiv i sin karaktär då den ger förklaringar för hur och varför stormakter agerat på ett visst sätt, hur globala beslut fattas, men svarar också på hur de troligen kommer att agera i framtiden. Barnett och Duvalls argument för en bredare typologi av makt var en viktig utmaning och bidrog till att förklara skillnaden mellan direkt och indirekt makt. I likhet med Barnett och Duvall definierar jag makt som förmågan att forma andra aktörers tänkande och / eller handlingar genom indirekt makt (Barnett och Duvall, 2005, s.55).

1.2.3 Kinas självbild såsom den uttrycks i BRI

Kina är på väg mot en alltmer omfattande global roll och närvaro. En viktig del i Xis maktstyre är hans vision om ”The Chinese dream” skriver den amerikanske statsvetaren och professorn Zheng Wang i artikeln ” The Chinese Dream: Concept and Context” (Wang, 2013, s.2). Den kinesiska drömmen kom att växa fram ur känslan av vanmakt över hur Kina, ett land och en civilisation som obestridligt stod över alla andra, tvingades finna sig i en nationell förnedring (Wang, 2013, s.3). Med inspiration från den gamla Sidenvägen ska Xi Jinping med hjälp av BRI försöka göra den kinesiska kulturen och tankevärlden attraktiv för omvärlden. Här tycks det finnas en underliggande strävan om att legitimera den kinesiska modellen och på så sätt exportera den till övriga delar av världen.

Alltså finns det en önskan hos KKP och Xi Jinping om att världen ska efterlikna Kina. Mot bakgrund av Barnett och Duvalls diskussion om hur sociala förhållanden formar aktörers självförståelse och upplevda intresse, blir det tydligt att en stats förmåga att forma den globala diskursmakten är en viktig del av en framgångsrik utrikespolitik. Kina har investerat stora summor kapital för att utveckla den mediala bilden av landet och inte minst lansera BRI som en del av den kinesiska nationens stora nationella och internationella förnyelse. Enligt den amerikanske statsvetaren Stephan N. Smith, handlar det om att exportera denna patriotiska dröm och därigenom stärka nationens identitet och underbygga partiets maktinnehav såväl inrikes, som utrikes (Smith, 2021, s.4–5).

I sin artikel ”China’s Rise and Its Discursive Power Strateg” lyfter statsvetaren Kejin Zhao fram den kinesiska statens användning av diskursiv makt i syfte att ideologiskt konkurrera med omvärlden. Zhao framhåller användningen av medier, propaganda och utvecklingen av den kinesiska självbilden som viktiga faktorer för att öka den diskursiva makten inom Kina (Zhao, 2016, s.14–15).

Likt Zhao och Stephan N. Smith kommer jag att undersöka om den kinesiska staten har för avsikt att etablera sig som en supermakt. Men till skillnad från Zhao som undersöker Kinas användning av diskursmakt, studerar jag hur Kina med hjälp av ideologiska tankeparadigm vill forma den internationella debatten.

2 Teoretiska perspektiv

I detta andra kapitel introduceras studiens teoretiska ansats. I 2.1 redogör jag för rollteorin som utgör det teoretiska ramverk som används i analysen av BRI. I 2.2 presenteras Joseph Nyes teoretiska reflektioner om mjuk makt. Detta tankeparadigm är utgångspunkt i analysen av hur BRI genom mjuk makt används för politisk och ekonomisk expansion.

2.1 Rollteori

Att förklara staters utrikespolitiska beteende har länge visat sig vara en utmanade uppgift för forskare inom internationella relationer (Hollis & Smith 1986, s. 269). En teori som fokuserar på detta område är *role conception*, vars utgångspunkt är att varje stat har en eller flera nationella roller som påverkar hur staten agerar. Dessa nationella roller har ett socialt ursprung och rollerna kan få stöd av olika aktörer inom staten (Cantir och Kaarbo, 2017, s.7). Ett land utformar följaktligen sin utrikespolitik beroende på vilken eller vilka roller landet anser sig självt ha på den internationella arenan (Holsti, 1970, s. 233). En stats historiska erfarenheter brukar vara djupt rotade i statens identitet (ibid.). Därtill kan en nationell roll även definieras som delade förväntningar om hur en stat agerar i sin position på den internationella arenan (Morin & Paquin 2018, s. 271f.). Detta kallas *role expectation* och handlar både om förväntningar från aktörer inom staten och från aktörer som finns i sammanhang utanför staten. Förväntningarna utgår från geografiska, politiska eller sociala faktorer (Aggestam 2004, s. 64).

Vidare bygger national role conception på att staten intar en specifik roll i förhållande till sin historia, kultur och politiska övertygelse. En sådan roll kan vara: regional beskyddare - att skydda andra stater i ett bestämt område, beskyddare av frihetsrörelser – att ta formellt ansvar för att organisera och leda frihetsrörelser utomlands, beskyddare av värderingar – att skydda gemensamma politiska värdegrunder eller medla i internationella konflikter (Holsti 1970, s. 245, 261, 263,264,270). Dessa traditioner och värden är vägledande och påverkar beslutsfattarens val och politiska förfarande.

Forskare som använder denna teori menar att den nationella rollen är beroende av de politiska beslutsfattarna eftersom de påverkar vilken riktning staten ska ta och hur staten ska uppfattas av andra aktörer (Morin & Paquin 2018, s. 271f.). Detta beror på att de har sina egna perceptioner, motiv, trosföreställningar och värderingar (Hollis & Smith 1986, s. 271; Holsti 1970, s. 239). Men den nationella rollen påverkar också hur beslutsfattare uppfattar sin stats position på den internationella arenan och därmed även det utrikespolitiska beteendet (Cantir & Kaarbo 2017, s.

2). Det är deras vision av staten som kommer att prägla statens beteende (Holsti 1970, s. 245f.). Det grundläggande inom role conception är att aktörerna är rationella varelser och de har preferenser som styr deras val av handlingar som ska ge maximalt utfall i relation till deras förväntningar (Hollis & Smith 1986, s. 272).

2.2 Mjuk makt

I århundraden har makt i internationella relationer betraktats som ett lands möjligheter att genom moroten och piskan tvinga andra stater att ändra sitt beteende. Med utgångspunkt i detta perspektiv har makt likställts med ett lands förmåga att föra krig, det vill säga dess militära och ekonomiska kapacitet (Nye 2004, s. 3). Icke desto mindre visade händelser vid 1900-talets slut, såsom kalla kriget och Sovjetunionens kollaps begränsningarna med denna definition.

Den amerikanske statsvetaren och Harvardprofessorn Joseph S. Nye introducerade i sin bok *Bound To Lead: The Changing Nature of American Power* begreppet *soft power* (fortsättningsvis mjuk makt). I boken lyfter Nye fram förutsättningarna för mjuk makt och diskuterar framväxten av USA:s internationella makt efter andra världskriget som ett led i sin argumentation (Nye, 1990, s.1). Nye baserar sin beskrivning av mjuk makt på Peter Bachrach och Morton Baratzs koncept om "the second face of power", vilket fångar in en stats förmåga att genom attraktionskraft uppnå ett önskat mål (Nye 2004, s. 5). Denna klassificering ställer Nye mot vad han kallar *hard power* (fortsättningsvis hård makt). Den hårda makten bygger på realismens syn på makt i internationella relationer, där en stats användning och uppvisning av militär och ekonomisk styrka leder till att andra stater genom tvångsmedel tvingas agera på ett visst sätt: "Power means the ability to get the outcomes one wants" (Nye, 2004, s.2). Likt Barnett och Duvall framhåller Nye behovet av en nyansering och problematisering av maktbegreppet (den hårda makten). Att enbart fokusera på den materiella förståelsen av makt. Där den hårda makten utövas med hjälp av traditionella maktmedel såsom; militär avskräckning och tvång anser Nye inte längre vara tillräckligt (Nye S. Jr, 1990, s. 167).

Definitionen av makt är enligt Nye förmågan att påverka andra för att få det man vill ha, vilket kan göras på tre sätt: genom piska, dvs. tvång; genom morot, dvs. betalningar; eller genom övertalning och attraktion, dvs. mjuk makt. Mot denna bakgrund framgår att det finns luckor i det förhärskande maktperspektivet och att Nye genom sin definition av fenomenet försöker fylla ut dessa luckor, genom att dela upp maktfenomenet i två delar (mjuk och hård makt). I samband med kalla krigets slut vidareutvecklade Nye sin maktteori mot bakgrund av de nya trender han observerade. Upplösningen av den forna maktbalansen, tillsammans med den informationsrevolution och globalisering som följde, innebar ett behov av att omdefiniera makt ifrån grunden (1990, s. 166). Vidare menar Nye att den nya världsordningen innebär en spridning av makt genom en förändrad maktfördelning

mellan stater samt en maktförskjutning från stater till privata internationella aktörer (Nye 1990, s. 155).

Att få andra länder att vilja ha samma sak som det egna landet är alltså ett uttryck för mjuk makt. Nye argumenterar dessutom för att stater bör använda sig av både hård och mjuk makt för att erhålla maximalt inflytande på den internationella arenan, något som han kallar *smart power* (fortsättningsvis smart makt) (Nye S. Jr, 2008, s. 94, 107). Smart makt är en förening av den hård och mjuk makt. Den smarta makten beskrivs av Joseph Nye som en stats förmåga att föra en utrikespolitik som förenar resurserna som finns i den hårda och den mjuka makten (ibid).

Enligt Nye är den hårda makten mer kostsam än mjuk makt. En stat med mjuk makt erhåller legitimitet genom styrelseskick, ideologi, maktutövande och kultur vilket innebär mindre motstånd och kritik från andra stater (Nye, S. Jr, 1990, s.166–167).

Nye understryker att mjuk makt i första hand etableras med hjälp av politiska värden, kultur och utrikespolitik (Nye S. Jr, 2008, s. 96; Nye 2004, s.5; Lin & Hongtao 2017, s. 72). För att dessa tre områden ska ge någon mjuk makt till ett land måste landet vara tilltalande inom dessa områden. Ett lands politiska värden bidrar till mjuk makt när värderingarna överensstämmer med landets politiska agerande. Att ge bistånd och delta i multilaterala organisationer såsom; FN på ett sätt som är förenligt med landets värderingar är ett sätt att göra detta. Det skapar legitimitet och trovärdighet, samtidigt som staten i fråga får utrymme att bedriva sin politik och på så sätt förverkliga sina mål och ambitioner (Nye 2008, 96; Lin & Hongtao 2017, 71). För att ett land ska kunna bedriva en mjuk makt med hjälp av sin kultur måste landets kultur anses vara tilltalande och delvis säregen för att på så sätt väcka ett intresse hos omvärlden (Nye, S. Jr, 2004, s.5–6).

	Hård	Mjuk
Spektrum av agerande	tvång motivation	agenda-sättande attraktion
	Befallning ←	→ Diplomati
Sannolika resurser	våld betalning sanktioner mutor	institutioner värderingar kultur politik

Tabellen; illustrerar mjuk och hård makt. Den är lånad av Nye (2004, s. 8) illustrerar skillnaderna mellan hård och mjuk makt, maktslagens metoder och resurser. De olika formerna av makt är utmärkta på en skala mellan tvång (befallning) och övertalning (diplomati) enligt min översättning av begreppen.

3 Metod och material

I följande avsnitt introduceras idéanalys som metod. Därefter redogör jag för den förklarande idéanalysen i avsnitt 3.1.1 och hur metoden använts för att kunna ge svar på de aktuella frågeställningarna. I avsnitt, 3.2, redogör jag för uppsatsens metodologiska tillvägagångssätt, för att sedan lägga fram studiens material och avgränsning i 3.3. Kapitlet avslutas med en reflektion kring valet av metodologiskt förfarande i 3.3.2.

3.1 Idéanalys

” To take over a world, all you need is an idea” (Beckman, 2005, s.7). Ludvig Beckman hävdar att såväl revolutioner som politiska reformer och krig har kommit att rättfärdigas och försvaras med idéer som har sin utgångspunkt i ideologiska tankegodar. Med andra ord förstås politiska beslut som ett resultat av sociala, ekonomiska och intellektuella processer i samhället (Beckman, 2006, s.22, 80). Sålunda är det viktigt att studera de bakomliggande idéer och föreställningar som formuleras och inverkar på det politiska systemets uppkomst och utveckling.

Definitionsmissigt är ideologi ett mångtydigt och svårbestämt begrepp som inte låter sig iaktas eller analyseras omedelbart (Bergström & Svärd, 2018, s.133). Med ideologi, eller idéer, avser Bergström och Svärd verklighetsomdömen, moraliska värderingar och sociala fenomen (Bergström & Svärd, 2018, s.134). Indirekt förstås att idéanalysen kan anta många olika skepnader och att den idéanalytiska inriktning man företar oftast hänger samman med valet av syfte och frågeställning (Beckman, 2005, s.11). Men gemensamt för all idéanalytisk verksamhet är att man på vetenskapliga grunder problematiserar och rationellt argumenterar för ställningstaganden i ideologier och tankeparadigm (Badersten, 2006, s.8). Idéanalysen syftar på så sätt till att utsätta de politiska idéerna för en kritisk prövning, för att sedan kunna förklara hur en viss uppfattning kan bli dominerande inom ett visst samhälle eller en grupp (Beckman, 2005, s.13). Följaktligen, menar Beckman, att idéanalysen både har en beskrivande och en förklarande ansats, då idéanalysen inte enbart deskriptivt återger text, utan även drar slutsatser om texten och därmed förklarar textens egentliga innebörd. Idéanalys kan även innebära ett idékritiskt förfarande.

Den idékritiska inriktningen växte fram ur en tidigare framträdande uppfattning om att analysen av idéer också innebar studiet av politisk idéhistoria. Enligt forskningsfältets främsta försvarare Herbert Tingsten fanns en tydlig skiljelinje mellan en ”innehållslig” och en ”funktionell” idéanalys, d.v.s. mellan den statsvetenskapliga forskningsstrategin och (idé)historiska studiet av idéer

(Beckman, 2005 s.12). Därmed beskrev Tingsten sin forskningsstrategi som en typ av statsvetenskaplig metod och ett idékritiskt förfarande (eftersom han påvisade bristerna hos moderna ideologier), snarare än en idéhistorisk analys av fenomen. Med hjälp av idéanalytisk metod menar Beckman att det är möjligt att systematiskt kartlägga argument för att nå kunskap om textförfattarens underliggande antaganden, övertygelser, motiv och syften (Beckman, 2005, s. 13). Liksom Beckman använde jag mig av idéhistoria för att förklara Kina idag.

3.1.1 Förklarande idéanalys

Beckman menar att idéanalysen har tre syften: ett beskrivande - att skildra, tolka och påvisa budskap, ett idékritiskt: att ta ställning och ett förklarande: att studera idéernas historia, orsaker och konsekvenser. För att besvara uppsatsens frågeställningar används en förklarande idéanalys. Att idéanalytiskt förklara ett fenomen går ut på att studera idéernas orsaker och konsekvenser i ett större samhälleligt perspektiv. Genom förklarande idéstudier försöker forskaren alltså sätta in idéerna i ett större sammanhang och påvisa kopplingar mellan idéernas utveckling och andra händelser, processer och strukturer i samhället (Bergström & Svärd, 2018, s.142). Genom en analytisk läsning återges inte bara innehållet i ett politiskt budskap, utan man ger även en förklaring på vad fenomenet i fråga är i ett större samhälleligt perspektiv (Beckman, 2005, s.50). Med hjälp av ett förklarande angreppssätt försöker statsvetaren eller forskaren återskapa den värld vilken textens idéer sprungit ur (Bergström, 2018, s.141).

Syftet med denna uppsats är således att utröna, redogöra för och förklara hur tankekonstruktioner, föreställningar och ståndpunkter formuleras med hjälp av (politiska) åskådningar. Min ambition är att förklara på vilket sätt förekomsten av BRI är en konsekvens av att den kinesiska staten förespråkar vissa idéer. I första hand handlar alltså min undersökning om att fånga upp ”inre fenomen”, motiv och icke-uttalade föreställningar, som inte går att utläsa vid en första anblick av texter och annat skriftligt material. Genom en sådan strategi önskar jag synliggöra de idéer och syften som formuleras mellan raderna i texterna. Därigenom siktar studien in sig på det specifika; en djupare förståelse av hur ideologi fortfarande utgör en viktig del i ”skapandet” av den kinesiska stormakten och landets användning av mjuk makt för att uppnå en expansiv politik (Beckman, 2005, s.7, 15). Värt att betona är att denna typ av idéanalys ligger nära det som inom statsvetenskapen och IR-studier brukar kallas för utrikespolitiska doktrinstudier. Utrikespolitiska doktrinstudier är ett forskningsfält som utvecklades av statsvetaren och forskaren Katarina Brodin i början på 1970-talet. Forskare inom utrikespolitiska doktrinstudier menar att stater har utrikespolitiska doktriner, ideologier eller sammanhängande tankesystem som gäller för just staternas utrikespolitiska förfarande (Brodin, 1977, s. 4,11). Mot denna bakgrund förstås att jag tillämpar idéanalys på utrikespolitik.

3.2 Metodologiskt tillvägagångssätt

För att besvara de två frågeställningarna används ett idéanalytiskt analyschema som följer den ”tingstenska” linjen av idéanalys. Enligt Tingstens idékritiska metod delas idéer och ideologier in i: värderingar, verklighetsomdömen och rekommendationer. Poängen med denna uppdelning är att göra en distinktion mellan värderingar, vilka inte går att pröva och verklighetsomdömen som enligt Tingsten är empiriskt prövbara (Beckman, 2005, 81–83).

Utifrån studiens syfte, problemformulering och teoretiska ansats skapades tre kategorier: *värderingar* – som svarar mot de värderingar som återfinns i Xi Jinpings tal, pressmeddelandena, och policydokumentet, *verklighetsomdömen* – som svarar mot de verklighetsomdömen och påståenden som återfinns i talen, pressmeddelandena och policydokumentet samt *rekommendationer* – som svarar mot de handlingslinjer/rekommendationer som återfinns i talen, pressmeddelandena och policydokumentet.

I analysen placerades Xi Jinpings uttalanden in i de tre kategorierna, dessa kompletterades ytterligare av text ur pressmeddelandena och policydokumentet.

De tre vägledande frågorna (kategorierna) i analysen är således:

- Vilka *värderingar* återfinns i talen, pressmeddelandet och policydokumentet?
- Vilka *verklighetsomdömen* återfinns i talen, pressmeddelandet och policydokumentet?
- Vilka *handlingslinjer / rekommendationer* återfinns i talen, pressmeddelandet och policydokumentet?

Värderingar	Verklighetsomdömen	Rekommendationer/ Handlingslinjer
Vilka <i>värderingar</i> återfinns i talen, pressmeddelandena och policydokumentet?	Vilka <i>verklighetsomdömen</i> återfinns i talen, pressmeddelandena och policydokumentet?	Vilka <i>handlingslinjer / rekommendationer</i> återfinns i talen, pressmeddelandena och policydokumentet?
Win-win cooperation	Motvikt	Förbättrade kommunikationer
Seeking common ground	Balans	Stater ska hjälpa varandra
Solidarity	Multilateralismens försvarare	Samordning
Mutual learning	BRI	Förhandling
Socialism med kinesiska särdrag	Kinamodellen	Folk-till-folk diplomati
Kollektiv	Spänning	
A sound development philosophy	Historiematerialism	
Förödmjukelse	Statskapitalism	
Stabilitet	Statlig kontroll	
Turbulens		
Upprättelse		

3.3 Material och avgränsning

3.3.1 Material

För att undersöka användningen av mjuk makt och de roller som den kinesiska staten intar används källor som behandlar hur den kinesiska ledaren formulerar sig på den internationella sfären och hur uttalanden om att den kinesiska staten agerar för fred uppfattas på den internationella arenan. Primärmaterialet består av tal som framförts av den kinesiska presidenten Xi Jinping, pressmeddelande och ett policydokument.

I första hand är jag intresserad av de sammanhängande och konsekventa idéer som förekommer i primärmaterialet. Texternas multimodalitet ses som en tillgång för studien. Att undersöka olika typer av texter som alla är fokuserade på samma fråga ger en bredare grund att basera studien på, då de kan tänkas nyansera min analys av (framträdande) idéer. Värt att poängtera här är att materialet riktar sig till en internationell publik. Här förstås att Xi Jinping talar till det internationella samfundet och därigenom anpassar sin retorik efter detta.

Xi Jinping höll i september 2013 ett tal vid Kazachstans Nazarbayev universitet med titeln ”Promote Friendship Between Our People and Work Together to Build a Bright Future speech”. Här annonserade han ambitionen att inleda ett ekonomiskt samarbete mellan Kina, Kazachstan och resten av Centralasien för att dels knyta samman länderna, dels bidra till ekonomiskt och kulturellt välstånd (fmprc.gov, 2013). Detta tal analyseras tillsammans med ”Action plan on the Belt and Road Initiative” (Gov.CN, 2015), vilket är ett politiskt policydokument utfärdat av den kinesiska staten och dess kommission för att understödja de idéer som inkluderas i BRI-projektet. Policydokumentet arbetades fram i samband med president Xi Jinpings besök i Central- och Sydasien i september och oktober 2013. Dokumentet innehåller en beskrivning av projektet, hur BRI ska spridas i världen och den funktion som Xi Jinping vill att projektet ska fylla. För att ytterligare styrka reliabiliteten i materialet underbyggs det av FN:s generalsekreterare António Guterres inledningsanförande vid Belt and Road Forum 2019 och talet ”Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New Era”, som framfördes på den nittonde partikongressen.

Den andra typen av material består av sekundärkällor i form av tidigare forskning, dessa har fungerat som urvalsinstrument och väglett mig i urvalet av material (Esaiasson m.fl. 2017, s. 297).

3.3.2 Metodologisk reflektion

Trots idéanalysens mångsidighet menar kritiker att metoden ofta bara används till förklarande idéanalys (Beckman, 2005, s.13). De framhåller att ansatsen enbart är öppen för de grundpremissen som forskaren i ett initialt skede har konstaterat, vilket implicerar att forskningen har låg förklaringsgrad (Teorell, Svensson, 2007, s.21). Härav följer att uppsatsens resultat hade kunnat bli ett annat om studien utgått från ett annat teoretiskt och metodologiskt ramverk. Det bör understrykas att man enligt metodologiska principer inte heller ska tvinga in materialet i modellen vid användningen av idéanalys (Bergström & Svärd 2018, s. 166). Mot denna bakgrund är det viktigt att vara noga med att endast hänföra det som återfinns i materialet. En metodologisk medvetenhet är nödvändig för att inte bli vilseledd av ens egen förförståelse och inre önskan, men också för att säkerställa sig om att man undersöker det man faktiskt avser studera (Esaiasson, m.fl. 2017, s.58). Det jag genom mitt metodval är inne på är den funktionella idéanalysen, som har ett förklarande syfte och som går bortom den innehållsliga idéanalysen. Sett ur ett sådant perspektiv förstås att Nye med hjälp av sin tolkningsram på många sätt genomför vad som kan anses vara en funktionell idéanalys. Enligt Nye kan stater utöva makt genom att de är föredömen, förebilder och uppfattas ha kulturella dimensioner som anses vara attraktiva.

Vidare bör poängteras att studiens utomvetenskapliga relevans grundar sig i problemformuleringens och forskningsfrågans temporala och samhälleliga aktualitet, samt behovet av och nyttan i att lyfta in perspektiv som kan tänkas kontrastera och komplettera den empiriska kunskapen som redan finns inom området. Genom att bygga vidare på den grund som lagts av bland andra Ludvig Beckman och Herbert Tingsten i kombination med Joseph S. Nyes ansats om mjuk makt och rollteorin, tar denna studie avstamp i idémässiga paradigmen och gör på så sätt nya tolkningar av BRI som fenomen och texter som tidigare studerats. På så sätt framhålls även uppsatsens inomvetenskapliga relevans (Esaiasson m.fl. 2017, s.31–34).

4 Analys och Resultat

I det här kapitlet analyseras Xi Jinpings öppningstal ”Promote Friendship Between Our People and Work Together to Build a Bright Future speech”, som hölls den 7 september 2013 vid Nazarbajev universitetet i Kazakhstan. I talet stakade den kinesiska presidenten ut det han kallar ”an economic belt along the Silk Road” (Xi, 2013, s.3). Det var i samband med detta tal som Xi framhöll Kinas återkomst som en supermakt. Syftet med analysen är att förstå BRI:s funktion för att på så sätt utreda om det finns ideologiska dimensioner i projektet. Förutom öppningstalet från 2013 analyseras också fyra öppningstal från olika politiska och ekonomiska forum som ägde rum år 2015, 2017, 2019 och 2021 samt policydokumentet ”Action plan on the Belt and Road Initiative”. Analysen är uppdelad i sex teman. I 4.1 analyseras de (återkommande) politiska värderingar som kommer till uttryck i talen och i policydokumentet. De begrepp som kan identifieras som centrala tolkas sedan med hjälp av teorierna i avsnitt 4.2. På samma sätt analyseras sedan de verklighetsomdömen som den kinesiske ledaren ger uttryck för i avsnitt 4.3 och de tolkas i 4.4. I avsnitt 4.5 analyseras de handlingslinjer som framförs i talen, pressmeddelandena och policydokumentet.

4.1 Kinas politiska värderingar

4.1.1 Det fredliga Kina

Kinas generalsekreterare Xi Jinping utropade 2013 BRI som ”Project of the Century” (Xi Jinping, 2013). I talet ”Promote Friendship Between Our People and Work Together to Build a Brighter Future” lägger Xi grunden för den moderna sidenvägen och därigenom ”den kinesiska modellen” (Xi Jinping, 2013, s.2–3). Talet präglas av såväl historiska anekdoter som nutida förhoppningar om ett politiskt samarbete i syfte att knyta samman öst och väst, Asien och Europa. Relationen mellan Kina och Kazakstan används som fond: “Kazakhstan, sitting on the ancient Silk Road, has made an important contribution to the exchanges between the Eastern and Western civilizations. The exchanges and mutual learning [...] have contributed to the progress of human civilization” (ibid). I talet används det historiska exemplet för att förankra bilden av nutida möjligheter till politiskt samarbete. Kasakhstan är en geopolitisk korridor i regionen, men också en plats där

det går att se delade värderingar mellan länderna. Det breddar vägen för ett diplomatiskt samarbete och skapandet av en euroasiatisk enhet. För Xi och KKP är idébilden om ”en delad ödesgemenskap för mänskligheten” (Xi Jinping, 2013, s.2) en avgörande komponent.

Xi:s metaforer om gemenskap gör att talet kan tolkas som ideologiskt och som ett uttryck för de mest tongivande idéerna för den kinesiska utrikespolitiken. I centrum finns idén om *win-win-cooperation* vilket är en samarbetsmodell som fokuserar på ömsesidig nytta, samexistens och delat välstånd (Xi Jinping, 2013, s.2). I talet argumenterar Xi för uppbyggnaden av ett solidariskt, fredligt, inkluderande samarbete mellan Kina och Eurasien:

”China is committed to the path of peaceful development and the independent foreign policy of peace” (Xi Jinping, 2013, s.2).

Något som återkommer genom talets gång är just hur Kinas uppgång inte ska ses som ett hot eftersom landet inte har för avsikt att etablera något politiskt övervalde genom våld eller tvång. Motiveringen är att våld inte är framgångsrikt:

“History has taught us that no country who tried to achieve its goal with force ever succeeded” (Xi Jinping, 2015, s.4).

I ljuset av Kinas ekonomiska och politiska utveckling påpekar Xi att Kinas internationella inflytande alltså är fredligt. En annan tydlig markör för idén om fred som strategi är *seeking common ground* som beskrivs med formuleringar om samförstånd och respekt för en stats nationella integritet:

“... We need to set up policy communication [...] work out plans and measures for advancing regional cooperation through consultation in spirit of seeking common ground while reserving differences (Xi Jinping, 2013, s.3).

I detta utdrag utmålas Kina som ett land som värnar om politisk mångfald, ökat ekonomiskt välstånd och syftar till att bygga ”a community of shared interests and mutual benefit” (Xi Jinping, 2013, s.2). Här uttrycks en tydlig revisionistisk ansats där Xi betonar att Kina nu är en betydande aktör i det internationella systemet och att den historiska ordningen i systemet därmed är i förändring. Samtidigt understryker Xi vikten av ett fredligt politiskt förfarande på den internationella arenan och respekt för nationell politisk suveränitet.

Ett annat begrepp som bekräftar fredligheten är *solidaritet* som uttrycks som gemensam ansvarighet, tillit och pluralism. Därigenom förstås ”solidarity” som en förlängning av *seeking common ground*:

“...On the basis of solidarity, mutual trust, equality, inclusiveness, mutual learning and win-win cooperation, countries of different races, beliefs and cultural backgrounds are fully capable of sharing peace and development” (Xi Jinping, 2013, s.2).

I uppräknningen i citatet skildras *solidarity* och *common ground* på ett sätt som gör att begreppen upplevs samverka med varandra. Därtill återfinns också solidaritet i det valda citatet genom uttrycket *mutual learning*, alltså tolkas *mutual learning* här som ännu ett exempel på solidaritet. Även om citatet främst handlar om strävan mot ett ”win-win” samarbete, går det att utläsa hur idén om en delad ödesgemenskap i grunden är ett uttryck för solidaritet och i förlängningen fred. Det fredliga Kina utgörs alltså av etablerandet av ett win-win concept, som utgår från idén om den solidaritet som behöver finnas mellan människor som delar samma öde.

4.1.2 Socialism med kinesiska särdrag

I policydokumentet ”Action plan on the Belt and Road Initiative” går det att läsa hur det kinesiska partiet under Xi Jinping inte enbart ska ”förverkliga drömmen om den stora återfödelsen för den kinesiska nationen”, utan att landet även ska inta huvudrollen på världsscenen och ge större bidrag till mänskligheten (Gov.CN, 2015, s. 1). Liknande tankar återfinns i talet ”Towards a Community of Common Destiny and A New Future for Asia”, som framfördes av Xi Jinping 2015.

Kärnan i tankesystemet är socialism med kinesiska särdrag, vilket omnämns i Xi Jinpings tal “Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New Era” (Xi, Jinping, 2017b), från den nittonde partikongressen. I talet delar kommunistpartiet in världen i en kamp mellan de härskande och de underkuvade. Xi beskriver hur historiens segrare vinner genom modig strid medan de fega och vankelmodiga är dömda att hamna efter i utvecklingen:

“Realizing our great dream demands a great struggle. It is in the movement of contradictions that a society advances; where there is contradiction there is struggle. (Xi, Jinping, 2017b, s.14).

Den bärande frågan är, enligt Xi, den om klassmotsättningarnas skärpande på en global nivå. Xis resonemang och idéstoff tar avstamp i den marxistiska skolan och Marx. Socialism med kinesiska särdrag blir därigenom ett sätt för det kinesiska kommunistpartiet att brygga paradoxen att ett kommunistiskt parti styr ett samhälle som blivit alltmer kapitalistiskt och marknadsekonomiskt. Kina under socialism med kinesiska särdrag är starkt och rikt land, som kan ta idéer från väst, men implementera dem i enlighet kinesiska förhållanden :” China has in the past years succeeded in embarking on a development path that suits itself by drawing on both the wisdom of its civilization and the practices of other countries in both East and West” (Xi, 2017a, s.5). Alltså målas socialism med kinesiska särdrag upp som ett solidariskt och rättvist alternativ till den liberala demokratin. Här uttrycker Xi en elitistisk inställning:

” ...the people of Asian countries have always come to those in need with a helping hand and worked together to overcome one challenge after another, demonstrating the power of unity in face of difficulties and the spirit of sharing weal and woe” (Xi Jinping, 2013, s.2).

Till skillnad från det uteslutande liberalistiska systemet, menar KKP att den kinesiska socialismen är en chans för utvecklingsländer att få internationell legitimitet även om dessa inte skulle uppfylla liberala värdegrunder: ” To build a community of common destiny, we need to make sure that all countries respect one another and treat each other as equals” (Xi Jinping, 2015, s.2). Den kinesiska ledaren förbiser å ena sidan betydelsen av demokratiska normer, såsom val, men väljer å andra sidan att använda de liberala marknadsformerna. Enligt Xi Jinping har dessa lett till nya möjligheter för människor i världen att ta sig ur fattigdom. Samtidigt anser han att den liberalistiska ordningen skapat klyftan mellan rika och fattiga: ”the north-south gap is still wide” (ibid). Xi Jinpings analys och skildring av det internationella systemet grundar sig uppenbarligen i en historiematerialistisk tradition. Det som är utmärkande för den kinesiska särprägel är hur Xi och KKP använder sig av marknadsliberalistiska fenomen, utan att tillskriva den liberalistiska ordningen något (politiskt) värde. Genom benämningen socialistisk särprägel försöker han åskådliggöra skillnaden mellan det kinesiska systemet, med dess sociala kapitalism och den västerländska liberalismen. Med hjälp av denna kontrastering ämnar Xi framhålla att solidaritet är ett område där den kinesiska staten utmärker sig (Xi Jinping, s.2).

Kollektivets bästa likställs med individens bästa. Ett tydligt exempel som belyser detta är hur Xi framhäver socialism med kinesiska särdrag som en uppsättning höga ideal som bör efterlevas av alla stater, inte minst de globala supermakterna:

” We should develop a balanced, equitable and inclusive development model. As the Chinese saying goes, 'A just cause should be pursued for common good'. Development is ultimately for the people. To achieve more balanced development and ensure that the people have equal access to opportunities and share in the benefits of development it is crucial to have a sound development philosophy and model and make development equitable, effective and balanced” (Xi Jinping, 2017a, s.4).

I detta resonemang finns en förhoppning om att den kinesiska kulturen, som enligt det kinesiska kommunistpartiet har ett attraktionsvärde internationellt ska uppfattas som något eftersträvanvärt. Indirekt förstås att Kinas ekonomiska och politiska expansion har berott på den socialistiska ordningen om a sound development philosophy (Xi, 2015, s.3

4.1.3 Nationell säkerhet går före allt

Med anspelningar på känslor såsom dominans, förödmjukelse och ingrepp i staters nationella och internationella förfaranden målar Xi upp det internationella systemet som ett hot mot staters territoriella suveränitet och politiska integritet:

“China has suffered from turbulence and war for more than a century since modern times, and the Chinese people would never want to inflict the same tragedy on other countries or peoples” (Xi Jinping, 2015, s.4).

Här uttrycks inte enbart den kinesiska statens motvilja till att skapa politisk hegemoni och vad de anser vara turbulens, utan "turbulens" visar också hur mycket den nationella historien fortfarande formar och styr landets utrikespolitiska förfarande. Den kinesiska statens överlevnad är inte bara avgörande för landets politiska återkomst på den internationella arenan, utan det historiska arvet av utländsk intervention har bidragit till revanschbegär och upprättelse:

"What China needs most is a harmonious and stable domestic environment and a peaceful and tranquil international environment. Turbulence or war runs against the fundamental interests of the Chinese people" (ibid).

Den historiska tillbakablicken och betoningen på utländsk intervention blir en strategi för Kina att å ena sidan främja alternativa internationella normer i syfte att stärka landets legitimitet, å andra sidan erkännas av det internationella samfundet som en stigande (super)makt:

"All of us must oppose interference in other countries' internal affairs and reject attempts to destabilize the region out of selfish motives" (Xi Jinping, 2015, s.2).

Internationell intervention framställs här som ett hot mot det kinesiska samhällets politiska stabilitet. Enligt den kinesiska partistaten utgör den kinesiska nationalismen som grundar sig i landets och dess folks unika karaktär en viktig komponent i landets ambitioner att uppnå en global maktposition. Genom att marknadsföra den kinesiska kulturen och dess värderingar om enighet vill de undvika att stöta på motstånd. Den kinesiska kulturen och dess värderingar används som politisk murbräcka mot de etablerade stormakternas hegemoni. Med kulturen som maktmedel skapar KKP en nationell stolthet och säkerställer på så sätt sammanhållningen inom landet. Samtidigt har kommunistpartiet byggt vidare på kulturen med utgångspunkt i det intresse och den nyfikenhet som finns för den (traditionella) kinesiska kulturen internationellt.

Med hjälp av "den kinesiska drömmen" har Xi främjat ett nationalistiskt narrativ om ett land som för första gången i modern tid har vunnit en kamp om modernisering, vitalisering och på så sätt åstadkommit nationell säkerhet i den internationella sfären.

4.2 Harmoniska värderingar i ett hegemoniskt system

"No two leaves in the world are identical, and no histories, cultures or social systems are the same" (Xi Jinping, 2021, s.1).

Så löd den kinesiska generalsekreterarens inledande mening vid World Economic Forum i Davos 2021 (i år). Grundläggande för den kinesiska utrikespolitiken och därigenom expansionen är att skapa en alternativ global institutionell struktur som på sikt kan ta över den västerländska efterkrigsstrukturen.

Det tydligaste exemplet på förekomsten av en sådan företeelse är parollen *win-win cooperation* som kommit att bli ett på kinesiska vedertaget uttryck för landets ”fredliga uppgång” internationellt. Men allra mest ger Xis tankar om win-win cooperation intrycket av att den kinesiska regimen försöker undvika den konfrontatoriska expansion som historiskt sett präglade snabbt växande stater i den internationella sfären. Detta är allra tydligast när det kommer till den kinesiska ledarens användning av det fredligt betingade uttrycket global gemenskap och framhävandet av ett internationellt samfund av stater förenade kring uppbyggnaden av ett solidariskt internationellt system.

Sett ur Joseph Nyes teori om mjuk makt har det kommunistiska partiet föresatt sig att förändra den internationella ordningen genom att använda sig av universellt eftersträvansvärda värderingar för att å ena sidan få med sig politiska bundsförvanter i de demokratiska systemen, å andra sidan stärka sitt globala politiska och kulturella inflytande.

Ett exempel på detta är den kinesiska statens försök att integrera den kinesiska maktutövningsmodellen *socialism med kinesiska särdrag* i det internationella systemet. Socialism med kinesiska särdrag framhävs av Xi som en uppsättning höga ideal som bör efterlevas av alla stater, inte minst de globala supermakterna. Med hjälp av denna strategi säger sig Kina vilja överbrygga den västorienterade hegemonin och etablera ett system som är pluralistiskt och som tjänar alla stater. Men KKP:s vänskapstermenologi kan också tolkas som ett medel för att bedriva en dold agenda och en strategi för att skaffa sig potentiella allierade genom neutrala ord som ”välvilja”, ”fred”, ”utveckling”, ”förståelse”, ”enighet”.

Ur ett mjuk makt perspektiv handlar Kinas strategi i första hand inte om att få (ekonomiska) fördelar genom handel och investeringar, utan om införandet av en helt ny global kultur där begrepp som demokrati och mänskliga rättigheter är totalt omdefinierade utifrån ett kinesiskt synsätt för att få politisk inflytande. Mot denna bakgrund skapas säkerheten främst genom spridning av kinesisk kultur, traditionella värden och idéer om ett harmoniskt samhälle.

Vidare tycks den kinesiska ledarens betoning på *seeking common ground* bottna i postkoloniala tankar då man kan utläsa en önskan om internationellt samförstånd och respekt för olik tänkande, snarare än dominans: ” [We need] to abandon ideological prejudice and jointly follow a path of peaceful coexistence, mutual benefit and win-win cooperation” (Xi Jinping, 2021, s.1–2). Från ett rollteoretiskt perspektiv handlar det om att framhäva den kinesiska staten som förkämpe för politisk frigörelse och försöka dra en skiljelinje mellan Kinas solidariska utrikespolitik och västvärldens stridslystna och hegemoniska agenda. I ljuset av Kinas ekonomiska och politiska utveckling utmålar Xi landet som offer för imperialistiska makter, vilket gör att landet intar en specifik roll i förhållande till denna historia och agerar i rollen som försvarare av andra staters nationella integritet. Xi beskriver behovet av att stärka en fredlig diplomati och politisk mångfald på den internationella arenan samt skapa *a community of shared interests*. Alltså presenterar sig Kina som beskyddare av universella värderingar, men landet säger också sig vilja vara en politisk ledstjärna för länder som anses stå utanför den demokratiska ordningen eller på andra sätt också fått uppleva nationell förödmjukelse på grund av koloniala makter. Den kinesiska statens önskan om ett

harmoniskt system, viljan att efterleva vedertagna internationella regler och verka för staters nationella suveränitet mynnar ut i ambitionen att framstå som ett fredligt Kina på den internationella arenan.

4.3 Kinesiska verklighetsomdömen

4.3.1 Multilaterismens försvarare

KKP framställa Kina som de multilaterala institutionernas försvarare och en önskvärd motvikt till ”amerikansk unilateralism”. Genom att framhålla Kina på detta sätt försöker KKP återge en tillrättalagd bild av hur den egna staten egentligen är. Vid den årliga ekonomiska konferensen (WEF) i Davos 2019, förklarade den kinesiska ledaren att det var hög tid för Kina att inta positionen som ledare av det internationella systemet och reformera det så att systemet blir mer multilateristiskt och balanserat:

“[...] we should stay committed to openness and inclusiveness instead of being closed off and exclusionary. Multilateralism is about having international affairs addressed through consultation and the future of the world decided by everyone working together” (Xi Jinping, 2021, s.1).

Denna skildring av det globala systemet speglar KKP:s alltmer märkbara ansträngningar för att omforma det internationella systemets institutioner efter kinesiska intressen. Ett tydligt exempel på detta är hur partistaten stärkt sin ställning i betydande multilaterala organisationer som FN, där Kina under Xi Jinpings ledning aktivt har vidgat sitt inflytande i FN:s säkerhetsråd och ökat sitt ekonomiska bidrag, men också inlett samarbete med såväl utvecklingsländer som länder utanför västvärlden i FN:s avdelning för sociala och ekonomiska ärenden. UNDESA (som det förkortas) är ett av flera FN-organ som ansvarar för målen om hållbar utveckling, uppföljningen av de beslut och åtgärder som tas på FN:s toppmöten:

“China will work with other countries to build an open, inclusive, clean and beautiful world that enjoys lasting peace, universal security and common prosperity.” (Xi Jinping, 2021, s.3).

Till skillnad från sina föregångare trycker Xi mer på ideologi i beskrivningen av Kinas förfaranden på den globala scenen. Följaktligen är hans utrikespolitiska strategi ett avsteg från den tillbakadragna utrikespolitiska doktrinen som utformades under Deng Xiaopings tid vid makten om att ”ligga lågt”, ”bida sin tid och dölja sina förmågor”:

“We should adhere to multilateralism to uphold the authority and efficacy of multilateral institutions. We should honor promises and abide by rules. One should not select or bend rules as he sees fit.” (Xi Jinping, 2019, s.4).

Det internationella systemet saknar enligt Xis mening mångfald och har därigenom inte kunnat dra nytta av utbytet med oliktankande stater. Den dominerande problembeskrivningen och dess lösningsförslag som presenteras i Xis öppningstal från World Economic Forum bygger på antagandet att den kinesiska hållningen ligger i linje med den globala majoritetens uppfattning. Detta är något som vunnit genklang hos till exempel FN:s generalsekreterare António Guterres som i sitt öppningsanförande vid ”Belt and Road Forum for International Cooperation” våren 2019 lovordade BRI. Guterres framhöll den viktiga roll BRI hade spelat i uppbyggnaden av ett internationellt samarbete:

“We come together at this Forum on the Belt and Road in the face of uncertainty and unease around the globe. I want to recognize China for its central role as a pillar of international cooperation and multilateralism. This gathering today reflects that commitment in these turbulent times.” (António Guterres, 2019, s.1).

Kina har gjort sitt yttersta för att framställa BRI som ett utvecklingsprojekt med goda syften. Som en följd av Guterres bekräftande ord framställs den kinesiska modellen som ett rättmätigt politiskt alternativ av FN-sekretariatets chef.

4.3.2 Ett marxistiskt-leninistiskt parti i en kapitalistisk värld

Den kinesiska samhällsutvecklingen är historiskt förankrad, och härleds som tidigare nämnts till lidande orsakat av utländsk politisk och kulturell intervention. En liknande spänning går att se i Xi Jinpings beskrivning av det globala ekonomiska systemet. I sitt tal på nittonde partikongressen understryker den kinesiska generalsekreteraren att KKP:s utrikespolitik syftar till främjandet av en ”stabil” global ekonomisk tillväxt. Den liberala kapitalismens utformning uttrycks av Xi vara ineffektiv och leda till skarpa motsättningar: ”Global economic growth lacks energy; the gap between rich and poor continues to widen” (Xi, 2017b, s.52).

Trots den marknadsorienterade ekonomins många brister, ser den kinesiska ledningen marknadsekonomin som ett verktyg för att uppnå ett jämlikt samhälle på global nivå. Centralt i KKP:s beskrivning av det ekonomiska systemet är den kamp som pågår mellan kapitalismen å ena sidan och den kinesiska statskapitalismen (ibland kallat socialistisk ekonomi) å andra sidan:

“(The) economic globalization is a double-edged sword. “When the global economy is under downward pressure, it is hard to make the cake of global economy bigger. It may even shrink, which will strain the relations between growth and distribution, between capital and labor, and between efficiency and equity. Both developed and developing countries have felt the punch” (Xi Jinping, 2017a, s.2).

Av Xis ord förstås att det endast är staten, i det här fallet de internationella institutionerna som är bäst lämpade att ta sig an de ekonomiska ojämlikheterna i det ekonomiska systemet och stabilisera de:

“ It is true that economic globalization has created new problems, but this is no justification to write economic globalization off completely. Rather, we should adapt to and guide economic globalization, cushion its negative impact, and deliver its benefits to all countries and all nations” (Xi Jinping, 2017a, s.2).

Statlig kontroll uttalas som en viktig förutsättning för att uppnå en effektiv och socialt hållbar utveckling. KKP:s internationella modell BRI framhålls som lösning på den kamp som det kapitalistiska systemet har skapat, där den politiska, auktoritära kapitalismen förenas med den liberala kapitalismen:

“In the 21st century, a new era marked by the theme of peace, development, cooperation and mutual benefit, it is all the more important for us to carry on the Silk Road Spirit in face of the weak recovery of the global economy.” (Gov.CN, 2015, s,1),

BRI föreslås vara det projekt som bidrar till allas ekonomiska nytta, då det utgår ifrån en idé om den globala gemenskapens fredliga utveckling och gemensamma nytta.

4.4 Den globala gemenskapens omformning

Vid en första anblick är det enkelt att tro att BRI är ett ekonomiskt initiativ som uteslutande handlar om att bygga smidigare handelsvägar längs med de historiska sidenvägarna.

BRI är inte bara en avgörande komponent i XI Jinpings vision om ”a community of shared interests and mutual benefit” (Xi Jinping, 2013, s.2), utan också en möjlighet för den kinesiska ledaren att introducera den kinesiska modellen och omstöpa omvärldens syn på KKP. Det är avgörande för partiets fortsatta maktställning inom Kina såväl som dess internationella räckvidd och ambitionen att på sikt göra Kina till världens ledande stormakt. Mot denna bakgrund förstås att när den kinesiska ledaren påpekar vikten av att göra den internationella ordningen mer balanserad efterfrågar han egentligen en större acceptans för auktoritära system och att deras värderingar ska ges samma status som de demokratiska. Vidare är föreställningen om Kina som *multilaterismens försvarare* en central del av KKP:s idé om en hållbar global och regional maktdynamik. Utpekandet av en huvudmotsättning som världens länder ska enas mot är ett viktigt narrativ för att vinna över världen (speciellt Europa) på sin sida och på så sätt kunna övertyga det globala samfundet om att Kina agerar utifrån en den roll som förväntas av en ideal stormakt.

När Kina utvidgar sitt inflytande i exempelvis FN uppstår också en plattform för att stärka landets globala makt över den politiska agendan och diskursen. Genom internationella organisationer kan regimen i Peking å ena sidan etablera tekniska standarder för liberala begrepp om mänskliga fri- och rättigheter, å andra sidan

samordna sin politiska agenda med potentiella allierade. Centralt i KKP:s beskrivning av världsordningen är den spänning och konflikt som existerar inom det internationella systemet. Det kinesiska kommunistpartiet drar liknande slutsatser vad gäller det ekonomiska systemet. Som tidigare nämnts menar Xi att den liberala kapitalismens utformning är ineffektiv och är i behov av en större statlig reglering.

4.5 Kinesiska handlingslinjer

4.5.1 Finansiell integration och politisk samordning

Idéen bakom BRI är att gå tillbaka till grundläggande värden som respekt för suveränitet, utbyte av idéer och forskning, utbyggnad av produktionskapaciteten och förbättrad kommunikation mellan staterna i det globala samfundet:

”Connectivity is vital to advancing Belt and Road cooperation. We need to promote a global partnership of connectivity to achieve common development and prosperity. I am confident that as we work closely together, we will transcend geographical distance and embark on a path of win-win cooperation “ (Xi Jinping, 2019, s.4).

Xi Jinping menar att ett internationellt samarbete bäst främjas genom att *stater hjälper varandra att bli starkare*. Den internationella ordningens mål är att skapa vad president Xi beskriver som ”a community of common interest”. Kinas utvidgade inflytande i FN:s avdelning för ekonomiska och sociala ärenden har som tidigare antytt gjort det möjligt för den kinesiska staten att stärka landets inflytande och globala diskursmakt. Kina har med hjälp av sin betydande roll i ovannämnda FN-organ fått upp BRI på FN:s agendan och därigenom samordnat målen för BRI med FN:s agenda för hållbar utveckling:

”The Belt and Road Initiative is a systematic project, which should be jointly built through consultation to meet the interests of all, and efforts should be made to integrate the development strategies of the countries along the Belt and Road” (Gov.CN, 2015s.1)

Förbättrade kommunikationer är grundbulten i att främja internationellt samarbete och multilateralism. Att bygga ut infrastrukturen och fysiskt knyta ihop länder, regioner och kontinenter med varandra är den främsta syftet med BRI:

”The Belt and Road Initiative is a systematic project, which should be jointly built through consultation to meet the interests of all, and efforts should be made to integrate the development strategies of the countries along the Belt and Road” (BRF, 2019, s.3).

Vidare menar Xi att politiken och handeln också bör *samordnas* på ett bättre sätt för att åstadkom en så fri och rättvis handel som möjligt. Xi ställer sig kritisk till de handelshinder, sanktioner eller handelskrig som västvärlden vanligen implementerat mot stater som inte efterlevt den liberala ordningens regler:

” We need to promote trade and investment liberalization and facilitation, say no to protectionism, and make economic globalization more open, inclusive, balanced and beneficial to all (Xi, Jinping, 2019, s.4).

BRI framställs här som den internationella ramen för vilket stater bör bedriva ekonomiska, sociala och politiska förhandlingar för att uppnå effektiva och hållbara avtal: ” The flow of goods, capital, technology and people will power economic growth and create broad space for it” (Xi, Jinping, 2019, s.4).

4.5.2 Folk-till-folk-diplomatik

BRI handlar inte enbart om att förbättra politiska förbindelser, investera i infrastrukturbyggen eller bidra till den globala ekonomin. BRI omfattar även de mellanmännsliga kontakterna mellan olika stater. Exempel på sådana utbyten är: utbildningssamarbeten mellan länder, kulturella utbyten och turism:

” People-to-people bond provides the public support for implementing the Initiative. We should carry forward the spirit of friendly cooperation of the Silk Road by promoting extensive cultural and academic exchanges, personnel exchanges and cooperation”.
(Gov.CN, 2015s.6)

En del av Kinas offentliga diplomati är att använda sig av s.k. folk-till-folk-diplomati (people-to-people diplomacy) som syftar till att stärka det kulturella och sociala utbytet mellan medborgare i Kina och i omvärlden. De mellanmännsliga kontakterna möjliggör inte bara ett utbyte av idéer, utan ökar också den ömsesidiga förståelsen för olika kulturer:

” The connectivity projects of the Initiative will help align and coordinate the development strategies of the countries along the Belt and Road, tap market potential in this region, promote investment and consumption, create demands and job opportunities, enhance people-to-people and cultural exchanges, and mutual learning among the peoples of the relevant countries, and enable them to understand, trust and respect each other and live in harmony, peace and prosperity” (Gov.CN, 2015, s.2).

Här används alltså folk-till-folk-diplomatin av den kinesiska staten för nå ut till och stärka det offentliga stödet och legitimiteten för BRI. Med hjälp av bilateral och multilateral integrering är det tänkt att det kulturella, akademiska och politiska utbytet ska öka:” Ordinary people also gain an obvious sense of participation, gain and happiness” (BRF, 2019, s.2).

4.6 BRI, multilaterismens politiska verktyg

Kina har banat en ny väg för andra länder att uppnå modernisering. BRI gör det möjligt för t.ex. utvecklingsländer att ingå politiska och ekonomiska samarbeten, utan krav på att efterleva internationella normer. BRI blir en strategi för Pekingregimen att skapa en parallell kinadominerad institution. Något som talar för detta är hur Xi Jinping genom att agera körledare för ” en tillbakagång till grundläggande värden som respekt för suveränitet” har fått gehör från såväl allierade stater, som FN-sekretariatets högste chef António Guterres. Det yttersta målet för denna samordning är att främja handelsutbyte, ekonomisk tillväxt och politisk utveckling. Genom att presentera initiativet som ett allomfattande projekt där såväl, staten som den enskilda individen genom *folk-till-folk-diplomati* gynnas, tycks BRI uppnå politisk legitimitet. Tittar man på BRI utifrån ett mjukt makt perspektiv är det tydligt att den kinesiska regeringen försöker ta avstånd från geopolitik, nollsummespel, en strategi som traditionellt använts av supermakter, för att försöker sätta käppar i hjulet för andra stater. Genom att framhålla att länderna i stället borde hjälpa varandra att bli *starkare*, framställer sig Kina som en försvarare av pluralism. Ur ett rollteoretiskt perspektiv förstås BRI som ett utrikespolitiskt ramverk som förklarar den kinesiska ledningens agerande på den internationella arenan.

5 Slutsats och diskussion

Den här studiens centrala syfte har varit att undersöka huruvida det kinesiska projektet ”Belt & Road Initiative” kan förstås som ett nytt ideologiskt projekt. Fokus för uppsatsen har varit att undersöka, redogöra för och förklara hur tankekonstruktioner, föreställningar och ståndpunkter formuleras med hjälp av (politiska) åskådningar. Min ambition har varit att förklara på vilket sätt förekomsten av BRI är en konsekvens av att den kinesiska staten förespråkar vissa idéer. Därtill siktade studien in sig på att förstå hur ideologi fortfarande utgör en viktig del i ”skapandet” av den kinesiska stormakten och landets användning av mjuk makt för att uppnå en expansiv politik på den internationella arenan. Med hjälp av ett idéanalytiskt analyschema som följer den ”tingstenska” linjen av idéanalys har sex tal, ett policydokument och ett pressmeddelande analyserats för att svara på följande frågeställningar:

- *Vilka ideologiska föreställningar avspeglas i BRI?*
- *I vilken mån kan BRI förstås som ett ideologiskt projekt för global expansion?*

Att använda en idéanalytisk forskningsmetod passade uppsatsens syfte väl. En förklarande idéanalys föreföll som lämplig metod för att studera hur politiska idéer manifesteras i text. Dessutom öppnade idéanalysen upp för både en tolkande och förklarande ambition, vilket även var förenligt med studiens syfte. Härav följer att uppsatsens resultat hade kunnat bli ett annat om studien utgått från ett annat teoretiskt och metodologiskt ramverk. Med hjälp av Xi Jinpings öppningstal från tre olika politiska och ekonomiska forum, policydokumentet ”Action plan on the Belt and Road Initiative” och ett pressmeddelande använde jag mig av en idéanalytisk metod för att fånga upp ”inre fenomen”, motiv och icke-uttalade föreställningar, som inte gick att utläsa vid en första anblick av texterna och annat skriftligt material. För att kunna studera och kategorisera mina iakttagelser använde jag rollteorin och teorin om mjuk makt. När Nye i sin teori om mjuk makt vill förklara staters maktutövning gör han det utifrån vad han kallar: *hård makt* och *mjuk makt*. Nyes tabell över den mjuka makten är begränsande, för vad denna uppsats ämnat göra. Syftet med denna uppsats har varit att studera de ideologiska strömningar som uttrycks i den kinesiska statens (utrikespolitiska) agerande när de använder sig av mjuk makt. Studiens teoretiska ingång och förklarande metod har bidragit teoretiskt till forskningsfältet om mjuk makt genom att presentera ett nytt sätt att se på den mjuka makten i förhållande till Kinas utrikespolitiska förfarande genom BRI.

Min uppsats visar på ett tillägg, vad gäller teorins förklaringsförsök av BRI. Därigenom har uppsatsen till en viss grad en teoriutvecklande ambition (Esaiasson m.fl. 2017, s. 89).

Vad är det då jag har kommit fram till? Vilka ideologiska föreställningar avspeglas i BRI? Min analys visar att KKP genom BRI försöker framhålla Kina som ett land som värnar om politisk mångfald, ökat ekonomiskt välstånd och syftar till att bygga ”a community of shared interests and mutual benefit” – ett uttryck som ska accentuera Kinas fredliga uppgång. Enligt Xi Jinping har väst skapat ett ideologiskt övervälde vilket lett till att länder som inte ingår i den liberala ordningen uteslutits. Därigenom förstås att Kina tar sig an rollen som förkämpe för länder som anses vara i ”periferin”.

BRI är inte längre bara en nationell utvecklingsstrategi, trots det uppenbara nationalistiska inslaget. Den har mer och mer utvecklats till en strategi för global expansion. Det är en strategi som skiljer sig från den klassiska imperialismen, som främst motiverades av ekonomiska faktorer. Den kinesiska strategin handlar om en total expansion på alla områden såväl ekonomiska som kulturella och politiska. Genom BRI inför Kina en helt ny global kultur där begrepp som demokrati och mänskliga rättigheter är totalt omdefinierade utifrån ett kinesiskt synsätt för att få politisk inflytande. Mot denna bakgrund skapas säkerheten främst genom spridning av kinesisk kultur, traditionella värden och idéer om ett harmoniskt samhälle.

6 Referenser

- Aggestam, Lisbeth, 2004. "A European Foreign Policy? Role Conceptions and the Politics of Identity in Britain, France and Germany". Stockholm: Stockholm University.
- Badersten, Björn, 2006. "Normativ metod: Att studera det önskvärda". 1:2 uppl. Lund.
- Beckman, Ludvig, 2005. "Grundboken i idéanalys: Det kritiska studiet av politiska texter och idéer". 1 uppl. Stockholm: Stanénius Förlag.
- Bergström, Göran–Ekström, Svärd, Per-Anders, 2018. "Idé-och ideologianalys" i Bergström, Göran–Boréus, Kristina(red.). Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text-och diskursanalys. Lund, Studentlitteratur, s.133–176.
- Brodin, Katarina, 1977. *Studiet av utrikespolitiska doktriner: Teori och två tillämpningar*. Stockholm: Departementens offset central.
- Brown, Kerry, 2016. "Does China Really Want to Lead the World Order?", The Diplomat, Nyhetsartikel. 2016-11-22. [Elektronisk] <https://thediplomat.com/2016/11/does-china-really-want-to-lead-the-world-order/>. Hämtdatum:2021-03-09.
- Cantir, Cristian & Juliet Kaarbo, 2017. "Domestic Role Contestation and Foreign Policy". [Elektronisk] <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1093/acrefore/9780190228637.013.415>. Hämtdatum: 2021-04-12.
- Esaiasson, Peter – Mikael Gilljam – Henrik Oscarsson – Ann Towns – Lena Wängnerud, 2017. *Metodpraktikan*. 5 uppl. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Feng, Huiyun - Kai He - Xiaojun Li, 2019. *How China Sees the World: Insights From China's International Relations Scholars*. Singapore: Palgrave Macmillan.
- Guterres, António, 2019." Remarks at the opening ceremony of the Belt and Road Forum for International Cooperation". [Elektronisk] [https://www.un.org/sg/en > Statements / Reports > 2019](https://www.un.org/sg/en> Statements / Reports > 2019) Hämtdatum: 2021-04-12.
- Harnisch, Sebastian, 2012." Conceptualizing in the Minefield: Role Theory and Foreign Policy Learning", i *Foreign Policy Analysis*, Vol. 8, Nr. 1, sid. 47–69. [Elektronisk] <https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/24909853>. Hämtdatum: 2021-03-11.
- Hollis, Martin & Steve Smith, 1986. "Roles and Reasons in Foreign Policy Decision Making", *British Journal of Political Science*, vol. 16, nr. 3, s. 269-286. [Elektronisk] <https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/193813> . Hämtdatum: 2021-03-11.
- Holsti, K.J., 1970. "National Role Conceptions in the Study of Foreign Policy", *International Studies Quarterly*, vol. 14, nr. 3, s. 233-309. [Elektronisk]

- <https://www-jstor-org.ludwig.lub.lu.se/stable/3013584> . Hämtdatum: 2021-03-11
- Morin, Jean-Frédéric & Jonathan Pacquin, 2018. *Foreign Policy Analysis. A Toolbox*. New York: Palgrave Macmillan.
- Nye, Joseph., S. J., 1990. *Soft Power. Foreign Policy*, 11(2), pp. 153-171
- Nye, Joseph. S., Jr. 2004. *Soft power: the means to success in world politics*. Public Affairs. United States of America: Perseus Books Group.
- Smith, Stephan, N. 2021. ” China’s “Major Country Diplomacy”: Legitimation and Foreign Policy Change”. *Foreign Policy Analysis*. Volume 17, Issue 2, s. 37-52. [Elektronisk]
<http://heinonline.org.ludwig.lub.lu.se/HOL/Page?handle=hein.journals/chintersd70&div=6>. Hämtdatum: 2021-03-20.
- Teorell, Jan – Torsten Svensson, 2005. ”Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod”. 1 uppl. Malmö.
- The State Council, The People’s Republic of China, 2015, *Action plan on the Belt and Road Initiative*. [Elektronisk]
http://english.www.gov.cn/archive/publications/2015/03/30/content_281475080249035.htm. Hämtdatum: 2021-04-09.
- Wang, Zheng, 2013. “The Chinese Dream: Concept and Context”. *Journal of Chinese Political Science*, Vol. 19, nr 10, s. 1-13. [Elektronisk]
<https://doi.org/10.1007/s11366-013-9272-0>. Hämtdatum: 2021-03-29.
- Westad, Odd Arne, 2019. “The Sources of Chinese Conduct: Are Washington and Beijing Fighting a New Cold War?”. *Foreign Affairs*, Vol. 98, nr 5, s. 86–95. [Elektronisk] <https://www.foreignaffairs.com/articles/china/2019-08-12/sources-chinese-conduct>. Hämtdatum: 2021-03-14.
- Xi, Jinping, 2013. “Promote Friendship Between Our People and Work Together to Build a Brighter Future”. [Elektronisk]
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/zyjh_665391/t1078088.shtml. Hämtdatum: 2021-03-15.
- Xi, Jinping, 2015.” Towards a Community of Common Destiny and A New Future for Asia”. [Elektronisk]
https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/zyjh_665391/t1250690.shtml. Hämtdatum: 2021-03-15.
- Xi, Jinping, 2017a.” Jointly Shoulder Responsibility of Our Times, Promote Global Growth”. [Elektronisk]
http://www.china.org.cn/node_7247529/content_40569136.htm. Hämtdatum: 2021-03-10.
- Xi, Jinping, 2017b “Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New Era”. [Elektronisk]
http://www.xinhuanet.com/english/download/Xi_Jinping%27s_report_at_19th_CPC_National_Congress.pdf. Hämtdatum: 2021-05-01.
- Xi, Jinping, 2019b.” Working Together to Deliver a Brighter Future For Belt and Road Cooperation”. [Elektronisk]
<http://www.beltandroadforum.org/english/n100/2019/0426/c22-1266.html>. Hämtdatum: 2021-03-13.

- Xi, Jinping, 2021.” Xi Jinping's speech at the virtual Davos Agenda event”.
[Elektronisk] <https://news.cgtn.com/news/2021-01-25/Full-text-Xi-Jinping-s-speech-at-the-virtual-Davos-Agenda-event-Xln4hwjO2Q/index.html>
Hämtdatum: 2021-03-18.
- Zakaria, Fareed, 2020. “The New China Scare: Why America Shouldn't Panic About Its Latest Challenger”, Foreign Affairs, Vol. 99, nr 1, s. 52-69.
[Elektronisk]
<https://heinonline.org/HOL/P?h=hein.journals/fora99&i=54>.Hämtdatum:
2021-03-13.